

slame ali sená mešati, dokler se suhe klaje ne privadijo. Enako previdno je tudi ravnati spomladi, da nagloma ne dobiva živina preveč same ali zelene klaje.

Kobile za pleme, ktere se za delo rabijo, ne smejo koj po tem, ko so se nazobale, k delu iti; dalj časa, kakor navadni delavni konji, morajo počivati, saj toliko časa, da jim želodec nekaj povžitega prekuha.

Silno potrebna je vsem konjem hladna voda; nikoli se pa ne smejo napajati, kadar imajo tež želodec ali kadar so od dela ali hoje vroči. Zakaj silno nevarne bolezni jih rade napadejo, če se to zgodi. — Vode ne smejo nikoli preveč merzle piti, in prav čista mora biti. Voda iz mlak in bajerjev se jim ne sme dajati. Voda iz merzlih studencov, iz rup (štirn) navlečena in iz globocih vodnjakov mora nekaj časa na soncu ali v hlevu postati, da se nekoliko pogreje. Najbolje je, konje napajati po kermi (futrú).

Vse delavne konje je treba vsaki dan o določenih urah kermi ali futrati. To se mora z brejimi kobilami toliko bolj goditi, ker njih želodec urneje prebavlja, so tedaj hitreje lačne (gladne), in če ne dobé potrebne klaje, mora sad v maternem telesu v svoji rasti terpeti ali kobila sama moč zgubiti, če večkrat prepozno zobjanje dobiva.

(Dalje sledí.)

Starozgodovinski pomenki.

O pomenu imena mesta Retra in priimena černobogovega Pya.

Razložil Davorin Terstenjak.

Med polabsko-slovanskimi mesti, v katerih so bili imenitni božji hrami, nam imenujejo nemški kronikarji, posebno Kolberg, Julin — Volin ali Vineto, Guckov, Stetin, Branibor, Malhov, Plen, Orekundo ali Arkono, Karence, Asund, Ridegost, Jutrobog in Retro¹⁾. Retro iščejo v okolici vasi Prilvice na meklenburško-streliški zemlji. Posebno se je v najnovejšem času za to okolico potegnil učeni sleditelj baltških starin gosp. Lisch²⁾. Retra je stala na jezerskem otoku. Ime Prilvice opominja na lego ob vodi. Korenika je pri, begiessen. V mesto je peljal most ali lesení jéz, na katerem je bilo devet vrat in ravno toliko vlačnih mostov (Zugbrücken).

Nekteri so mislili, da je Ridegost in Retra eno in isto mesto, al ni takošna. Ridegost je drugo mesto in je dobilo ime po častji Ridegosta, kateri je enak z indiskim Rudra-tom in se ima dobro razločevati od Radogosta, kateri se vjema z indiskim Shri-Rama-tom. Naš slavni Šafařík je ime Retra razložil z „ratara“ od rat, bellum, vendar na retranskih molikih stoji očitno: Rhetra.

Kaj pomeni ime Rhetra? Učeni nemški starinoslovec Panofka je spisal znamenito knjižico pod naslovom: „Ueber den Einfluss der Gottheiten auf die Entstehung von Ortsnamen“, v katerih je obilo dokazov, da so stare mesta večidel po božanstvih, katerih poglavitno častje se je v njih obhajalo, svoje imena dobile. Ker smo se prepričali, da ste mesti Vineta in Jom po božanstvih Vineta in Jom dobile imeni, tedaj ni brezumno, ako terdimo, da tudi Retra je mitologiško ime. Saj tudi Karence opominja na Karevita, Asunt³⁾ na božanstvo Asiun, Ridegost na Rudra-Ridegosta, Jutrobog na Jutroboga, dalje ime rodičev polabsko-slovanskih: Lutiči na

Lutiboga, Lutomara, Koledici na Koledo, Bodrici na Višnu, Bhadrana, Bodra, Stodorani na Stodo, Velesa, Dokšani na Dakša, Dokša-ta, očeta Vinetinega, — zakaj bi toraj dvomili, da ni tudi enaka z imenom Retra?

Ker so imena Vineta, Jom, Koleda, Dokša čiste indiške domačnice, zakaj bi tudi ne bilo ime Retra? V indiskih spisih, posebno v Vrihaddevata-tu, kateri spis visokoučeni Roth k vediškemu slovstvu prištevá¹⁾, se slava poje božici Ratri²⁾. Ratri pomeni v sanskritskem jeziku noč, toraj je Ratri — Retra božica noči, in to mnenje potrjuje okolščina, da, ker so v Vineti častili božico rastečega dneva, v Jomu — boga svetlih nebes in v Jutrobogu, boga juternega sonca, ni mogoče tajiti častja božice noči v mestu Retri.

(Konec sledí.)

Ozir po svetu.

Gora Tabor.

(Dalje.)

II.

Pomaknime kazalo časa za 18 vekov nazaj, in poglejmo sopet na Tabor-goro. Dan je svitel in krasen, kakor dan ravno popisane bitve, in ista bajna iztočna krajina se razteza pred nami, od istega sonca obsijana. Tu je Nazaret s svojimi pridnimi bivateli, — isti Nazaret, ad kodar se je Kleber s svojo vojsko vzdignil, in ondi teče Jordan, ob čigar bregovih so iskri konji svetlih Muratovih čet razgetali; in tu-le je Tabor-gora, — ista gora, na kateri je Bonaparte s svojim topom stal, in ista prekrasna ravnina, kjer se je bitvin dim vzdvijal, in 30.000 móž se v boji za žive in mertve sukalo. Vendar kako različno je, kar se pred našimi očmi godí! Sin Božji stoji na višini, ter s svojimi očmi meri mirno dolino, po kateri Jordan svoje sreberne valove razliva. Njegovi prijatli so pri Njem. Skupoma so šli po trudnejši poti, in sedaj stojé — majhne pičice na visokem verhu. V sinječi dalji blišči od severo-zapada sem medzemsko morje, — v daljnem okrogu se razgrinjate širne ravnini: ezdraelonska in galilejska, — proti iztoku je tibersko jezero čez krajino razlito, ko gora Karmel na daljnem obzorji svoje nago teme v oblake dviguje. — Nikdo njih pa ne misli na krasno krajino, ki se pred njimi razvija, o dičnejem prizoru, ki se pred njihovimi očmi godí. Marijin sin — nazarenski tesar — potnik, s katerim vred so peš potovali marsikako trudno uro, s celo odkritostjo in serčnostjo tovaršev in prijatlov, pred njihovimi očmi se preminja. Čez Njegove oblačila se nenavadna svetloba razliva, ki vedno krasneja in živeja prihaja, dokler da celo vzdušje v tolikem blesku žarí, da je podoba, ko da bi se bila nebeška dika na zemljo spustila in poslednjič se vsa okolica v eno tiho bliščobo razlila. — Trije prijatli stermé v čudenji na prikazen, ter slednjič oči v Mojstra ljubeznjivo obličje obernejo. Ali glej! Večja prememba, ko z okolico, se je ž Njim zgodila. Ona visoka in resnotna podoba, ki se je tolikrat sklanjala nad posteljo umirajočega, vhajala v borno kočó reveža, šetala po ulicah jeruzalemskih, in postajala kraj ceste, blagor delé — oj, obličje, s solzami usmiljenja tolikrat orašano — gorí sedaj ko sonce v svojem poldanskem blesku. Milota se je umaknila veličanstvu, žalost bliščečej diki, pogled usmiljenja božje visočasti. Miren nebešk svit je razlil po jasnem obrazu, in božansko postavo oveva vzduh čudovite lepote. Nebesa so vso svojo krasoto razlile na posvečeno mesto, in na žarkih svetlobe sta prispela Mozes in Elija, in stojita sedaj v iste svetle oblačila oblečena,

¹⁾ Thietmar VII. 52., Sefr. 104. 105. 133. Chronogr. Saxo. 1148. Helmold I. 83.

²⁾ Lisch v „Jahrbücher“ etc. IV. 21, 22.

³⁾ Asund je resničniša pisava, kakor Jasmund; primeri Knytl, Sag. stran 120 z Saxom, Gram. stran 840. Od oblike Asunt na drugem mestu.

¹⁾ Roth „zur Literatur und Geschichte der Veda“ str. 49.

²⁾ Pogled verstice pesmi, ktera se začne: „na tam rātram param sūktam vaishvadevam mameti yat“ itd. pri Weberu „Indische Studien“ I. Heft str. 109. Pis.

žlahti in milša. — „Pomoč, pré, je lahka. Tukaj raste kraj plotov in germovja vse obilno vinike (poviničenega grozdja). Kadar naj lepše cvetè, si njenega cvetja nabérem, ga na zračnem kraji pod streho lepo posušim in ga potem tenek žakliček v vsak sod mošta obesim in notri pustim, dokler mošt vrè. To je vsa moja čarija. To pomoč sim že domá na Švabskem čul, in preselivši se v Ormuž jo skerbno v svoj prid obračal, ker tu vse polno vinike raste in si človek lahko viničjege cvetja zastonj nabéra, kolikor mu drago“.

Marsikter radovedež ali zavidnež se je močno razveselil, da je stari g. S—t—ri vendar enkrat prisiljen bil, svojo skrivnost ovaditi. Blaga, koristna skrivnost je zares razodeta — gré nekaj časa od ust do ust — pa kaj se zgodi? Pridni S—t—ri umerje, in kmalo se nikdo več ne zmeni njegove umne pomoči — nikdo se je neposlužuje, menda mislé: saj je naše vino tudi tak dobro in boljše od vseh drugih. — Taka pač je. Bog ponuja, človek pa ne porajta, ker še mu ni zasvetila mila danica blage omike, da bi pregnala temno nemarnost, ktera toliko lepega napredka in dobička zavéra — starim kopitom!

Sem ter tje kuhajo s tim cvetjem barem krop, da sode za mošt poparjajo. Ž.

Žitni pridelki

v našem cesarstvu in rodovitnost poljá v posamnih deželah.

Austrijansko cesarstvo ima, z 112.186 orali rajževega poljá v lombarško-benečanskem kraljestvu, v vsem skupaj 37 mil. 476.742 oralov njiv. Med temi se rajta počez:

	oralov njiv:	pridelk od 1 orala:	vès žitni pridelk:
Na Ogerskem . . .	11.443.000	7	80.100.000
„ Erdeljskem . . .	5.955.000	7	19.300.000
„ Gališkem . . .	5.770.383	6	34.600.000
„ Na Českem . . .	3.889.979	6 ³ / ₄	24.600.000
V Austrii pod Anižo	5.399.910	9	21.599.000
Na Marskem in Šlezkem	2.213.855	6 ³ / ₄	14.942.000
V vojaški granici . .	1.400.335	6 ¹ / ₂	9.687.000
V Lombardii . . .	1.119.754	7 ¹ / ₂	11.177.000
V Austrii nad Anižo .	834.556	7 ¹ / ₂	6.259.000
Na Štajarskem . . .	709.147	8 ¹ / ₂	6.027.000
Na Krajskem in Korošk.	477.492	7 ¹ / ₂	3.851.000
Na Tiroljskem . . .	377.300	5 ¹ / ₂	2.075.000
Na Beneškem . . .	389.060	20	7.781.000
Na Teržašk. in Gorišk.	245.738	6	1.474.000
V Dalmaciji . . .	161.228	7	1.128.000

Na Ogerskem se tedaj, kakor se iz te verste vidi, naj več žita pridela, ker je naj večja dežela izmed austrijanskih dežel in ima naj več polja. Čeravno tedaj v skupnem pridelku Ogersko stoji v 1. versti, stoji vendar še le v 4. versti, kar se tiče rodovitnosti zemlje, ker počez le 7 vagánov pridela na enem oralu; to pač očitno kaže, da pridno in umno kmetovanje ima tam še obširno polje za delavnost svojo. Naj rodovitniša je benečanska zemlja na Laškem, ktera rodi na oralu 20 vagánov.

Starozgodovinski pomenki.

O pomenu imena mesta Retra in priimena černobogovega Pya.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Nasprotje luči — temo ali noč — častiti je bilo pri vsih starih narodih navadno. V egiptiškem bogočastju je bila Athor — Buto, nočna stran Iside in susel (Spitzmaus) nji posvečena žival. V starem svetu nahajamo cel narod, kateri se je po častji miš imenoval in sicer malo-azijatiške Mysie. V njihovem jeziku se je velela miš,

kakor Klemens Aleksandrinjanin piše ¹⁾, Sminthus in v mysiskem pomorskem mestu Chryse je imel Apollo Smintheus svoj tempel in je bil časten kot bog pomora. Tudi v indiskem častji nahajamo miš Rudra-tu ²⁾ posvečeno. Ker pa Rudra-ta razlagavci indiskih simboliških bukev enačijo s Šiva-tom in Rudrani-jo — s Šivo — ti božanstvi pa po svoji črni strani ste dahova noči — teme, tedaj tudi Ratri — Retra ni nič drugega, kakor priime Šive ³⁾ enakolično egiptiški Buto-ni, ktera je tudi nočna stran Iside.

Ime polabskih in štirskih Suselov je toraj znalo tako nastati, kakor ime malo-azijatiških Mysiov, in ima ravno tako mitologiško razmero, kakor imena rodov: Koledici, Lutici, Dokšani ⁴⁾ itd. Da so susla (Spitzmaus), miš tudi stari Noričani v časti imeli, pričuje ime rojenega Solvančana. Kašpar Orelli ⁵⁾ nam je zapisal napis, škoda, da ni pristavil, kje je kamen našel, kateri ima sledeči čisto slovenski imeni:

L. BOGIONIVS. L. F. FLAV. MISSICIVS SOLVA.

to je: „Lucius Bogionius Lucii filius, Flavius Missicius Solva (oriundi)“, po slovenskim: „Lučič Bogoš. Bogoslav, Lučičov sin (in) Flavi ⁶⁾ Mišič Solvančana“.

Znamenito je, da ravno v hližini stare Solve so stanovali štirski Suseli, ponemčeni Sausaler.

V Retri je tudi stala podoba Černoboga, ktereга zaznamek je bil pes, zato je Černobog v podobi psa najti med retransko-prilviškimi podobami. Na eni strani je napis: Černobog pes ⁷⁾, na drugi Pya ⁸⁾. Učeni so si glave terli, kaj beseda Pya ⁹⁾ pomeni. Beseda je ravno tako indiska, kakor beseda Retra, Jom, Koleda, Vineta itd. in pomeni to, kar vrag. V sanskritskem jeziku pomeni piyati po indiskem pisatelji Jaska-tu hinsakarma = Thätigkeit des Beschädigens, Verletzens, in visokoučeni nemški jezikoslovec Aufrecht ¹⁰⁾ je celó dobro primeril s sanskritskim piyati latinsko peyor in nemško feien, Feind ¹¹⁾.

Še se pri Siamezih veli Pij kraj pogubljenja in kazni za zaveržene ¹²⁾.

Več od Černoboga drugokrat. Mislim, da sem nov dokaz za sorodnost slovanske mitologije z indiško na

¹⁾ Glej Cellarii „notit. orb. antiq.“ Tom. II. str. 39.

²⁾ Glej „Zeitschrift für vergleich. Sprachforschung“ red. von Dr. Kuhn III. zvezek str. 335.

³⁾ To mnenje potrjuje praznik Šiva-ta, kateri se veli Šivaratri obhajan mesca sušca.

⁴⁾ Od Suselov Koledičov, Lutičov in drugih staroslovanskih rodov glej pri Šafariku v njegovem izverstnem delu „Slov. Starožitn.“ na dotičnih mestih.

⁵⁾ Orelli „Inscript. rom. ant.“ Vol. II. str. 14. Nr. 3078.

⁶⁾ Priime Flavi so si Solvančani radi pridevali, ker Flavi Vespasian je bil mestu posebno naklonjen zavoljo zvestosti; zato je tudi mesto imelo priimek Flavium Solvense. Kaj ime Solva pomeni, bo v posebnem članku razloženo.

⁷⁾ Kolar „Staroit.“ 298.

⁸⁾ Masch fig. 17. a—b.

⁹⁾ Ali ni ime poljskega v zgodovini znanega kmeta Piast-a po častji Černoboga — Pia-ta — nastalo? Oblika bi utegnila ad-jektivna biti in ima enakost v prilogu zijast, od zijati.

¹⁰⁾ Aufrecht „Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung“. III. zvezek, str. 202, 203.

¹¹⁾ Beseda pyati se mi dozdeva sorodna z besedo pidž, schlagen, verwunden, odkod pindžat, schädlich, gotiški fijands. V litvansčini nahajamo piauju v pomenu, kakor pidž. Sanskritski glasnik dš prestopi v slovanskem jeziku v s; zato bi jaz iz pidž izpeljal peza, Folter, Pein, Qual, pezati, foltern, peinigen, martern. Ker pa v sanskritu glasnika g in dš tako sorodna nahajamo, kakor v slovenščini g in s, tedaj slobodno terdimo, da je v prvotnem jeziku indoeuropejskih očetov korenika se glasila pig, ktera se je menda v latinskem pungo še narčistejša ohranila. V severnoslovanskih jezicih pa glasnik g pred samoglasnikom rad prestopi v j; primeri slovensko Mogimar, severnoslov. Mojmar; tako je tudi iz piga postalo pija, in toraj pija pomeni to, kar pega, peza, der Peiniger, kar je Černobog v resnici. Da slovensko gluho e v severnih narečjih postaja i, je znana reč.

¹²⁾ Glej dr. Vollmer „Mythol. Lexicon“ 2. Auflage str. 911. Pis-

svetlo spravil, kakor tudi dokaze važne o autentičnosti retranskih podob, katero je v naj novejšem času učeni Lisch proti napadu Levezovem branil.

Za poduk in kratek čas.

Nada in Spomin.

Basen.

Nada (upanje) je peljavka mladosti, Spomin je palica starosti — ali dolgo časa sta si bila navskriž v svojih mislih, in le poredkoma sta vkupaj zahajala.

Spomin je bil večidel temán in resnoten, zdaj pa zdaj celó žalosten in otožen. Bival je naj rajši med pečini in slapovi, tihota in pokoj sta mu bila naj večje veselje, in kolikorkrat je svoje oči od tál povzdignil, bilo je le, da se je nazaj ozerl. Nada je bila zala rožnolična deklica, polna smeha in zatega veselja, iskrih oči, v ktere ni bilo moč pogledati, da bi ne bil človek sam užgan od njene radosti in žive gibkosti. Kjerkoli je hodila, povsod je veselje in radost krog sebe razsipala; oči mladenca so živeje sijale o njenem prihodu, — z novim življenjem je njena bliža navdajala starčika, — cvetlice so veselejše precvetale, trava bolj zelenela, ptice ljubeznivše prepevale, — cela natora se je z njo veselila in radovala.

Primerilo se je, da se nekega dné sostaneta. Precej začne Spomin Nadi očitati, da je goljufica, — dolží jo, da ljudi z neizpeljivimi domišljijami mami, ter upe vzbuja, ki so se še vselej s tugo končale, — očita jej, da je večša mladosti pa žal starosti. Ali Nada krivdo mamljenja na njega samega zvraca, terdó, da so obrazi minulosti, ki jih spomin načertuje, ravno tako prenapeti, kakor podobe prihoda, ki jih nada predočuje. Razložila in dokazala je, da on na stvari preteklih časov le iz velike dalje gleda, nada ravno tako na stvari prihodnosti, in da ta dalja vse povečuje. „Daj, pojva in ozriva se po svetu nekoliko“, mu reče Nada, „ter skusiva djansko: kdo naju ima prav“. Spomin prikimne, čeravno ne brez uperanja, in tedaj se vkupaj podasta na pot.

Perva oseba, ki sta jo srečala, bil je šolarček, ki je kislega obraza koračil, vedno postajal in se okrog sebe oziral, ko da bi kaj nerad ravno to pot hodil; zdaj pa zdaj se je vsel ter glasen jok zagnal. „Kam tako hitro, ljubi moj deček?“ ga vpraša Nada ljubeznjivo. „Ej, v šolo grém“ — odgovori deček — učit se, ko bi se vendar stokrat rajši igral, in na klopi sedeti, s knjigo v roci, ko bi stokrat rajši po polji skakal. Al le počakajte, skoro bo konec tega, da ne bom več v šolo hodil“. Te besede izrekši je poskočil, ter veselo stekel, z nado v persih, da bo skoro dorastel. „Glej, kako nevedno, neskušeno mladost za nos vodiš“ — reče Spomin očitovaje Nadi.

Naprej potovaje naletita na milo deklico, ki je počasi in vsa otožna šla za veselo trumo mladenčev in deklet, ki so veselo kramljali in mnogotere nedolžne šale uganjali. Vsi so bili prazno oblečeni, le uboga deklica je imela prosto krilice, vsakdanji predpasček in okorne čevljice z debelimi podplati. „Zakaj se pa ti ne pridružiš onej trumi“ — jo vpraša Nada — in se ne raduješ z njo, ljuba moja deklica?“ „Ah“, zaverne deklica, „ne marajo za-me. Pravijo, da sem še otrok. Toda kmalo bom zrastle, in tedaj bom tudi jez tako srečna!“ Od tega upa navdihnjena, skoči naprej, in kmalo je z ostalimi plesala in veselo skakljala.

Tako sta potovala dalje in dalje, od naroda do naroda, od dežele do dežele, dokler da celo zemljo obhodita. Kamorkoli sta prišla, povsod sta našla, da so bili ljudje nedovoljni s sedanostjo, in da so se le v prihodnjih časih lepše sreče nadjavali. Vsi so pričakovali rajejšo dobo, in Spomin celo pot ni imel družega opravljati, ko Nadi neprestanoma njeno lahkomišelnost in goljufnost očitati. „Daj, verniva se domú“ — pravi slednjič — „na ono veselo mesto, kjer je zibelka moja tekla. Oj, kako že hrepenim počivati v blagi

senci njegovih dreves, slušati potoke, ki so stokrat slajše šumljali, slušati jeke, ki so rahleje donele od vsega, kar sem odsihmal slišal! Ah! pač na celi zemlji ni nič vabnejšega, nič milišega od prizorov moje perve mladosti“.

(Konec sledí.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz spodnjega Štajarskega 27. nov. Danes smo imeli prvo slano to jesen, še imamo zelenje na tersji in na drevji. Ljudje pravijo, da o sv. Katarini — še niso vidili nikoli toliko zelenja po sveti kot letos. Mnogo zeliše je nov cvet naredilo, sosebno jagode. Po njivah je žito toliko veliko, da se škode bojimo, ako bi utegnili zima prehuda (sneg prevelik) biti. Ogersice je po njivah vse rumeno.

Iz Kočevja 2. dec. Z veseljem naznanujem naši okolici, da v listu 94. izrečena želja zastran popravljanja naše cerkve ni bila bob v steno. Pred ko ne se bo delo že spomladi začelo, in tako spolnila tudi goreča želja našega prečastitega gosp. dekana, kateri niso za to popravo le z besedo vneti, temuč bojo tudi djansko pokazali, kako močno jim je pri sercu dostojna preuredba hiše božje: darovali bojo namreč prvi 500 fl. za ta namen. 500 fl., lep pripomoček! Da bi pač ta blagi izgled še tū in tam kakošnega dobrotnika zbudil! Toraj nesite, drage „Novice“ po mili domovini veseli glas, da naš prečastiti dekan gosp. Mihael Wolf niso le, kakor ste lani omenile, verli mož v šoli, temuč tudi mož po volji božji za cerkev. Kjer pa se to dvoje vjema, je očitna hvala na pravem mestu.

Idrijanski.

Iz Ljubljane 6. dec. Pri včerajšnjih pomenkih muzealnih družbenikov je g. profesor Konšek metlaje iz ovčjih jeter pokazal, ter začetek in razvitek teh červic, kateri posebno v močirnih krajih ovce napadajo, razlagal. Na Krajskem kmetje mislijo, da ta bolezen od vžitka neke trave izvira, ktera obilno raste blizo luž. Imenujejo jo toraj metulavec (*Cyperus flavescens et fuscus L.*) — Potem smo vidili divjo mačko, ktero je g. Gresl, grajšak v Trebnjem, ustrelil in tukajšnjemu muzeju poklonil. G. kustos je razlagal razločke med to in hišno mačko, in je govoril od zveri iz mačkine rodovine, ktere se na Kranjskem najdejo. Razun risa, kateri bolj redek prihaja, je nekda v naših krajih tudmogočni lev gospodaril, tode razločen od sedanjega. Natoroznanci ga jamskega leva imenujejo, zato ker se je njegovo pleme popolnoma zaterlo, le njegove kosti se v jamah okamnjene najdejo. Vidili smo spodnjo čeljust te zveri, ktera je bila enmalo večji od sedanjega leva. Skopana je bila v postojnski jami. — Omenil je tudi gospod kustos nenavadni prihod pomorskih vranov, katerih so že 3 bili letos ustreljeni, tudi so jih nek celo tropo pri Trebnjem zagledali. Gotovo se ta prikazen z ostrim začetkom letošnje zime veže. — Potem smo občudovali z povikšavnim drobnogledom mičnost narave v stvaritvi nar manjših rastlinic. O tej reči je g. kustos obljubil v prihodnjih pomenkih kaj več govoriti. Včeraj je le dokazal čudno napravo šotovskega mahú (*Sphagnum cymbifolium Ehrh.*), ktero se v napravi svojih peresic od vsih družih rastlin loči, le po taki napravi se zamore tolike mokrote napiti, in potem v šoto se spremeniti.

Novičar iz raznih krajev.

Zastran poboljška plače cesarskih vradnikov se za terdno pripoveduje, da bode dovoljen, toda ne za zmiraj, ampak le začasno, dokler dragina terpi; poboljšek ta bo nek spadal v dve versti: vradnikom, ki ne vživajo večje plače na leto kakor 1000 fl., se bo na 100 fl. naverglo 15, vsem drugem pa le 10 fl. — Govori se, da avstrijska vlada misli tudi cesarske rudnike prodati. — Sliši se, da vprihodnje bojo vsi polki (regimenti) avstrijske armade imeli edine rudeče ošive (*Aufschläge*) na svojih uniformah, in namesto da bi se imenovali po imenu polkov-